

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень для спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	всі спеціальності
Тип і назва освітньої програми	для всіх здобувачів вищої освіти
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 Загальна кількість годин – 90 годин, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини, кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробника(ів)	Омельченко Ганна, кандидат ветеринарних наук, доцент, anna.omelchenko@pdau.edu.ua, +380991947882, https://www.pdau.edu.ua/people/omelchenko-ganna-oleksiyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	біологія (шкільний курс).
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності.
Результати навчання	РН 1. Застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання. РН 2. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах).

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни є вивчення населення гідросфери, його взаємодії з навколишнім середовищем й визначення функціональної ролі гідробіонтів у водоймах.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Водні організми та загальна характеристика умов їх існування.
Тема 2. Газообмін гідробіонтів.
Тема 3. Живлення та харчові взаємовідносини гідробіонтів.

<p>Тема 4. Розмноження гідробіонтів. Тема 5. Органи чуття гідробіонтів. Тема 6. Гідробіологія амфібій. Тема 7. Гідробіологія риб. Тема 8. Гідробіологія водних безхребетних. Тема 9. Гідробіологія морських ссавців. Тема 10. Гідробіологія наземних безхребетних та земноводних у водній стадії розвитку.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p><i>словесні методи:</i> 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж; <i>наочні методи:</i> 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження; <i>практичні методи:</i> 3) лабораторні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування. <i>Комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> 1) використання мультимедійних презентацій; 2) дистанційне навчання</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перекладання	<p>Викладання навчальної дисципліни «Гідробіологія» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті». Навчальна дисципліна «Гідробіологія» вивчається у п'ятому семестрі третього року навчання.</p> <p>Дисципліна включає лекції та лабораторні заняття. Під час читання лекції доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На лабораторному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій науковій діяльності. Для проведення практичних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня магістра щодо підготовки і роботи на занятті.</p> <p>Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Гідробіологія» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування на основі вирішення конкретних прикладних задач.</p> <p>Під час перебування на кафедрі здобувачі повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, протипожежної безпеки та техніки безпеки; - дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними;

	<ul style="list-style-type: none"> - підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях; - дбайливо та охайно ставитись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення); - не виносити без дозволу речі та обладнання з навчальних кімнат кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством; - не допускати протиправних дій, аморальних вчинків. <p>Здобувачу забороняється:</p> <ul style="list-style-type: none"> - порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин; - запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин. - протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача; - користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; - займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу; - використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам; - вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади; - у приміщеннях корпусу і прилеглий території заборонено палити; - вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику; - вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови, небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті проводиться згідно з Положенням https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/po_lozhennyaprozapobigannyagotovonasyt.pdf</p> <p>Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачем передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела

	<p>інформації.</p> <p>Порушенням академічної доброчесності вважається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; - самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше публікованих наукових результатів як нових наукових результатів; - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; - фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; - обман – надання завідомо неправдивої інформації що до власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування аудиторних занять є обов’язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана лікарем; якщо здобувач не пред’являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною. Для відпрацювання лекції здобувач зобов’язаний представити лектору:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття; - якщо лекція пропущена з неповажної причини – конспект лекції з обов’язковим опитуванням. <p>Відпрацювання пропущених практичних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки. - з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів. <p>Відпрацювання відбуваються на кафедрі згідно графіку шляхом усного опитування із пропущеної теми. При вивченні навчальної дисципліни «Гідробіологія» передбачено використання дистанційних технологій.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти</p>	<p>Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету проводиться згідно Положення https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/po</p>

	lozhennyaproocinyuvannya2023.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок оскарження результатів оцінювання проводиться згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/po_lozhennyaproocinyuvannya2023.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні:	
1. Біологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Шелест З. М., Войціцький В. М., Гайченко В. А., Байрак О. М. Київ: «Кондор», 2019. 760 с.	
2. Боярин М. В, Нетробчук І. М. Основи гідроекології: теорія й практика: навч. пос. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 364 с.	
3. Клименко М. О., Бедункова О. О. Біологія. Лабораторний практикум. Рівне: НУВГП, 2015. 83 с.	
4. Курілов О. В. Гідробіологія: конспект лекцій. Частина I, II. Одес. держ. еколог. ун-т, 2009. 202 с. http://www.twirpx.com/file/370886/	
5. Мотузний В. О. Біологія: Навчальний посібник. За ред. О. В. Костильова. К.: Вища школа, 2012. 751 с.	
6. Романенко В. Д. Основи гідроекології: Підручник. К., Обереги. 2001. 728 с.	
7. Трушева С. С. Гідробіологія: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни / відпов. за вип. М. О. Клименко. Рівне: РВЦ Нац. ун-ту водного господарства та природокористування, 2005. 70 с. http://www.twirpx.com/file/393951/	
8. Уваєва О. І., Коцюба І. Г., Єльнікова Т. О. Гідробіологія: навчальний посібник. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 196 с.	
Допоміжні	
9. Архипова А. О., Іщенко М. О., Калінович А. А., Омельченко Г. О. Морфометричні показники жаби-рогатки (Ceratophrys) /Матеріали студентської наукової конференції Полтавського державного аграрного університету, 16-17 травня 2024 року. Том II. Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. С. 162- 163.	
10. Багіна А. О., Гніденко Т. Ю., Омельченко Г. О. Проблеми лікування хвороб черепах /Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (15-19 квітня 2013 року). С. 43.	
11. Нетробчук І. М. Практикум із курсу «Методи гідроекологічних досліджень». Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 76 с.	
12. Нетробчук І. М. Методичні рекомендації для проведення практичних робіт з курсу «Основи гідробіології». Луцьк: РВВ «Вежа», 2005. 44 с.	
13. Шкарін Б., Омельченко Г. О. Морфологічні особливості внутрішніх органів звичайної щуки та коропа звичайного /Матеріали студентської наукової конференції, 25-26 квітня 2018 р. Том II. Полтава: РВВ ПДАА, 2018. С. 283-284.	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин ПДАУ, протокол від 03 грудня 2024 року № 6

Додаток до силябусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Опитування	Виконання лабораторних завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Колоквіум (контрольне опитування)	Разом
Тема 1. Водні організми та загальна характеристика умов їх існування.	2	2	2	4	10
Тема 2. Газообмін гідробіонтів.	2	2	2	4	10
Тема 3. Живлення та харчові взаємовідносини гідробіонтів.	2	2	2	4	10
Тема 4. Розмноження гідробіонтів.	2	2	2	4	10
Тема 5. Органи чуття гідробіонтів.	2	2	2	4	10
Тема 6. Гідробіологія амфібій.	2	2	2	4	10
Тема 7. Гідробіологія риб.	2	2	2	4	10
Тема 8. Гідробіологія водних безхребетних.	2	2	2	4	10
Тема 9. Гідробіологія морських ссавців.	2	2	2	4	10
Тема 10. Гідробіологія наземних безхребетних та земноводних у водній стадії розвитку.	2	2	2	4	10
Разом	20	20	20	40	100

Поточний контроль:

• **опитування (0-2);**

Кількість балів	Здатність здобувача
2,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: ЗВО опанував матеріал лекції в повному обсязі та відповів на всі питання відповідно результатам навчання: застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання; уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
1,0	ЗВО опанував матеріал лекції частково (50 %) та відповів не на всі питання відповідно результатам навчання: застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання; уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
0 (мінімальна)	ЗВО не відповів на питання з теми лекції, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

• **виконання лабораторних завдань (0-2);**

Кількість балів	Здатність здобувача
2,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: ЗВО повністю виконав завдання практичного заняття та повністю надав відповіді при захисті роботи відповідно результатам навчання: застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання; уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
1,0	ЗВО виконав 50 % завдань практичного заняття.
0	ЗВО не був присутній на практичному занятті, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

• **виконання завдань самостійної роботи(0-2);**

Кількість балів	Здатність здобувача
2,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: ЗВО повністю виконав завдання самостійної роботи та надав відповіді при захисті роботи відповідно результатам навчання: застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання; уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
1,0	ЗВО виконав 50 % завдання самостійної роботи.
0 (мінімальна)	ЗВО не виконав самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

• **колоквіум (контрольне опитування)(0-4);**

Кількість балів	Здатність здобувача
4,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: здобувач вищої освіти повністю розкрив питання та надав ґрунтовну відповідь відповідно результатам навчання: застосовувати для ефективної професійної діяльності гуманітарні, природничо-наукові та фахові знання; уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.
3,0	у відповіді ЗВО не повністю розкрито питання (75 %), є деякі невідповідності
2,0	у відповіді ЗВО питання повністю не розкрито (50 %), є значні помилки, але окремі положення трактуються вірно.
1,0	у відповіді ЗВО питання повністю не розкрито (25 %), є значні помилки та окремі положення трактуються невірно.
0 (мінімальна)	відповідь на питання взагалі відсутня, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.